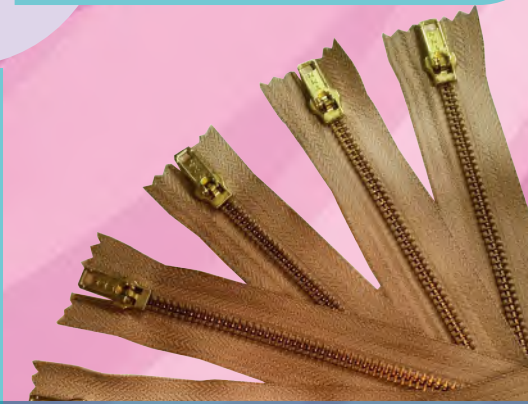

วัสดุที่ใช้ผลิต และตกแต่งเสื้อผ้า

Materials & Trims For Garments

วัสดุที่ใช้ผลิตและตกแต่งเสื้อผ้า

(Materials & Trims For Garments)

รองศาสตราจารย์ ดร.สาคร ชลสาคร

สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

วังบูรพา : 860-862 ถนนมหาไชย แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

โทร. 0-2221-0742, 0-2221-6567 แฟกซ์ 0-2225-3300

ปิ่นเกล้า : 1/35-39 ถนนบรมราชชนนี แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

โทร. 0-2434-8814-5 แฟกซ์ 0-2424-0152

วัสดุที่ใช้ผลิตและตกแต่งเสื้อผ้า (Materials & Trims For Garments)

รองศาสตราจารย์ ดร.สาคร ชลสาคร

ราคา 130 บาท

จัดทำเป็นฉบับ E-Book ครั้งที่ 1 เดือนมีนาคม พ.ศ. 2569

หนังสือเล่มนี้สงวนสิทธิ์ตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พุทธศักราช 2558
ห้ามผู้ใดพิมพ์ซ้ำ ลอกเลียน ส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้
ไม่ว่าในรูปแบบใดๆ นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรเท่านั้น

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

สาคร ชลสาคร.

วัสดุที่ใช้ผลิตและตกแต่งเสื้อผ้า = Materials & Trims For Garments.--กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2569.

144 หน้า.

1. การตัดเย็บเสื้อผ้า. I. ชื่อเรื่อง.

646.4

ISBN (e-book) 978-616-538-356-1

ผู้จัดพิมพ์และจัดจำหน่าย สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

บรรณาธิการบริหาร : ประสาร สันติวัฒนา บรรณาธิการ : ภูสิทธิ์ หลายชมภู กองบรรณาธิการ : สนธยา ราษีทอง อติมา เพ็ชรศรี
พิสุจน์อักษร : จิระภรณ์ คัดดีแก้ว ฝ่ายศิลปกรรม : กองสุพันธ์ ขวาเปาะ ปัญญา ผูกสินธ์ ประยง อ่อนแสง เอกพันธ์ ขวาเปาะ
รูปเล่มและอาร์ตเวิร์ค : ชัยวัฒน์ แก้วกู เรียงพิมพ์ : ผนวพรรณ พลสมัคร ออกแบบปก : ชีรพล ศรีสวัสดิ์ ประสานงานการผลิต :
ปิยะวัลย์ พันธุ์แจ่ม กัญญา วงศ์ภาคี อรมา คงสุวรรณ

★ สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ขอเรียนเชิญครู-อาจารย์และบุคคลทั่วไปทุกท่านที่สนใจในงานเรียบเรียง การเขียนเอกสาร
ประกอบการสอน เอกสารคำสอน ตำรา หนังสือ รายงานการพัฒนา นวัตกรรม งานประดิษฐ์ รวมทั้งผลงานทางวิชาการ
ทุกสาขา และมีผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบผลงานถูกต้องตามหลักวิชาการให้อีกด้วย ทั้งนี้ให้ส่งสำเนาต้นฉบับ ประวัติ
สถานที่ทำงาน เบอร์โทรศัพท์ ที่อยู่สามารถติดต่อได้สะดวกมาในนาม บรรณาธิการ สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
1/35-39 ถนนบรมราชชนนี แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700 ★

❖ ในกรณีที่ท่านต้องการซื้อเป็นจำนวนมาก เพื่อใช้ในการสอน การฝึกอบรม และส่งเสริมการขาย เป็นต้น
กรุณาติดต่อสอบถามราคาพิเศษได้ที่ สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ทุกสาขา : สาขาปิ่นเกล้า โทร. 0-2434-8814-5;
สาขาวังบูรพา โทร. 0-2221-0742, 0-2221-6567 ❖

พิมพ์ที่ โอ. เอส. พรีนติ้ง เฮ้าส์

113/13 ซอยวัดสุวรรณคีรี ถนนบรมราชชนนี เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร 10700

โทร. 0-2433-3653, 0-2434-6850-1

คำนำ

คำนำ

เป้าหมายในการผลิตเสื้อผ้าอุตสาหกรรม คือ ผลิตเสื้อผ้าที่ใช้ต้นทุนต่ำให้มีคุณภาพสูง ผู้ผลิตจำเป็นต้องมีความรู้ในการเลือกวัสดุที่ใช้ผลิตและตกแต่งเสื้อผ้า เพื่อเป็นแนวทางสำคัญในการลดต้นทุนการผลิต และสร้างเอกลักษณ์ให้กับผลิตภัณฑ์เสื้อผ้า

หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นเพื่อใช้ประกอบการศึกษาสำหรับนักศึกษาด้านผ้าและเครื่องแต่งกายในระดับมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้อ่านมีความเข้าใจวัสดุที่ใช้ผลิตและตกแต่งเสื้อผ้าก่อนการผลิตเสื้อผ้า หรือใช้เป็นหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติมความรู้สำหรับผู้ประกอบการด้านผลิตเสื้อผ้าในโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม และผู้สนใจที่เกี่ยวข้อง เนื้อหาในเล่มประกอบด้วย 6 บท มุ่งเน้นการให้ความรู้ในการเลือกใช้วัสดุที่ใช้ผลิตเสื้อผ้า โดยเริ่มจากวัสดุหลักที่ใช้ผลิตเสื้อผ้า เช่น ผ้าทอ ผ้าถัก ผ้าไม่ทอ วัสดุรองที่ใช้ผลิตเสื้อผ้า เช่น ผ้าซับใน ผ้ารองใน ผ้ารองทรง วัสดุตกแต่งเสื้อผ้า เช่น กระดุม ซิป ลูกไม้ การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การตกแต่งด้วยตะเข็บ การจีบระบาย การต่อผ้า และเครื่องประกอบตกแต่งเสื้อผ้า รวมทั้งการทดสอบวัสดุประกอบและตกแต่งเสื้อผ้า นอกจากนี้หนังสือเล่มนี้ยังกล่าวถึงเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับวัสดุที่ใช้ผลิตเสื้อผ้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์บุษยา ปันทอง ที่กรุณาอ่านและให้คำแนะนำอย่างดียิ่ง ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้คงเป็นประโยชน์กับนักศึกษาและผู้สนใจด้านผ้าและเครื่องแต่งกายได้เป็นอย่างดี

รองศาสตราจารย์ ดร.สาคร ชลสาคร

สารบัญ

สารบัญ

บทนำ	1
บทที่ 1 วัสดุหลักที่ใช้ผลิตเสื้อผ้า.....	3
เสื้อผ้าตัวแรกของมนุษย์.....	3
การผลิตผ้า	13
ผ้าทอ	13
ผ้าถัก.....	16
ผ้าไม่ทอ.....	17
การเลือกใช้วัสดุหลัก	18
บทที่ 2 วัสดุรองที่ใช้ผลิตเสื้อผ้า	33
ผ้าซับใน	33
ผ้ารองทรง.....	34
ผ้ารองใน	35
ผ้าแทรกใน	35
การเลือกใช้วัสดุรอง	36
บทที่ 3 วัสดุตกแต่งเสื้อผ้า.....	37
ชนิดของวัสดุตกแต่งเสื้อผ้า	38
การเลือกใช้วัสดุตกแต่งเสื้อผ้า.....	38
กระดุม	40
ซิปป.....	26
ลูกไม้	60
ลูกปัด	38
เลื่อม	70

มุก.....	70
เพชร.....	71
ริกแรก.....	72
ด้าย ไหมปัก.....	73
ดุ้นเงิน ดุ้นทอง.....	74
เชือก.....	75
เทพ.....	76
เปีย.....	77
ริบบิ้น.....	78
พู่.....	80
ชายครุย.....	80
ไท.....	83
ยางยืด.....	83
ไปป์.....	84
เวลโก้.....	85
วัสดุธรรมชาติ.....	86

บทที่ 4 การตกแต่งเสื้อผ้า89

ความสำคัญของการตกแต่งเสื้อผ้า.....	89
ประเภทการตกแต่งเสื้อผ้า.....	91
การตกแต่งด้วยตะเข็บ.....	91
การตกแต่งด้วยสมีอค.....	94
การตกแต่งริมหรือชายเสื้อผ้า.....	94
การตกแต่งด้วยจีบระบาย.....	96
การตกแต่งด้วยการจีบรูด.....	98
การตกแต่งด้วยการตีเกล็ด.....	99
การตกแต่งด้วยการต่อผ้า.....	99
การตกแต่งด้วยใส่ไก่.....	101
การตกแต่งด้วยการแทรกผ้า.....	102
การตกแต่งด้วยการเย็บสัก.....	103
การตกแต่งด้วยการจับจีบ.....	103

การตกแต่งด้วยการระบายสี.....	104
เครื่องประกอบและตกแต่งเสื้อผ้า	104
บทที่ 5 การทดสอบวัสดุประกอบและตกแต่งเสื้อผ้า	109
บทที่ 6 เว็บไซต์วัสดุที่ใช้ผลิตเสื้อผ้า	121
บรรณานุกรม	129
ประวัติผู้เขียน.....	131

สารบัญภาพ

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1-1	ผืนผ้าโบราณ.....	3
1-2	กระดุกสัตว์.....	3
1-3	การแต่งกายของชาวอียิปต์ในสมัยโบราณ	4
1-4	ผ้าใยสังเคราะห์.....	4
1-5	กระดุกแกะ	4
1-6	ผ้าทอโบราณ.....	4
1-7	ผ้าโพกหัวสมัยโบราณ	4
1-8	การเลี้ยงแกะ ใช้ผลิตผ้าขนสัตว์	5
1-9	ขนแกะ	5
1-10	ผืนผ้าท่อมัมมี.....	6
1-11	ดอกฝ้าย	7
1-12	ดอกฝ้ายกลายเป็นใยฝ้าย.....	7
1-13	รังไหมและเส้นใยไหม	8
1-14	การฉีดเส้นใยสังเคราะห์.....	9
1-15	หัวฉีดหรือฝักบัว	9
1-16	ผ้าทอแบบต่าง ๆ	14
1-17	ผ้าทอลายขัด.....	14
1-18	ผ้าทอลายสอง.....	15
1-19	ผ้าทอลายท่วน	15
1-20	ผ้าถัก	16
1-21	ผ้าไม่ทอรูปแบบต่าง ๆ.....	17
1-22	ผ้าพื้นสีสั่นแปลกตา	21
1-23	ลายเรขาคณิตนอกโครงสร้าง.....	24
1-24	ลายเรขาคณิตในโครงสร้างการถัก	24
1-25	ลายเรขาคณิตในโครงสร้างการทอ.....	24
1-26	ผ้าลายธรรมชาติ.....	25
1-27	ผ้าลายรวมแบบต่าง ๆ	27
1-28	ผ้าลายจุดแบบต่าง ๆ	28
2-1	เส้นมีซิปในทั้งตัว.....	34
2-2	ผ้าซิปในท่วน.....	34
2-3	การรองทรงบริเวณไหล่.....	34
2-4	ผ้ารองทรงเนื้อผ้าทอ.....	34
2-5	ผ้าอัดรองทรง.....	35

2-6	การรองในเสื้อผ้า	35
2-7	ผ้ารองในผลิตเป็นม้วน	35
2-8	ผ้าอัดเส้นใยโพลีเอสเตอร์.....	36
3-1	กระดุมแกะสลักสมัยโบราณ	40
3-2	ขนาดของกระดุม	41
3-3	กระดุมมุกแบบต่าง ๆ	43
3-4	กระดุมพลาสติกแบบต่าง ๆ	44
3-5	กระดุมไม้แบบต่าง ๆ	45
3-6	กระดุมปุ่มหุ้มพลาสติก	45
3-7	กระดุมปุ่มหุ้มอะลูมิเนียม.....	46
3-8	กระดุม BRASS	46
3-9	กระดุมสีเงิน.....	47
3-10	กระดุม GOLD	47
3-11	กระดุมหนังแบบต่าง ๆ	48
3-12	กระดุม GLITTER.....	48
3-13	กระดุม RHINESTONE	49
3-14	กระดุมกระดูกสัตว์แบบต่าง ๆ	50
3-15	กระดุมรูปแบบต่าง ๆ.....	51
3-16	กระดุมรูปทรงต่าง ๆ.....	51
3-17	รูปแบบรังกระดุม.....	52
3-18	กรรไกรเจาะรังกระดุม.....	52
3-19	ตำแหน่งการติดกระดุมและรังกระดุม.....	53
3-20	การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยกระดุมห่วง.....	53
3-21	การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยอุปกรณ์การเกาะเกี่ยว.....	54
3-22	อุปกรณ์การเกาะเกี่ยวแบบ CLIP.....	54
3-23	อุปกรณ์การเกาะเกี่ยวแบบโซ่.....	54
3-24	อุปกรณ์การเกาะเกี่ยวแบบ HOOK AND EYE	55
3-25	รังกระดุมเงิน.....	55
3-26	การติดกระดุมตอก.....	55
3-27	กระดุมตอก.....	55
3-28	กระดุมเปลือก.....	55
3-29	ชิปโบราณ.....	56
3-30	โครงสร้างชิป	56
3-31	หัวชิปรูปแบบต่าง ๆ	57
3-32	ชิปประเภทต่าง ๆ.....	58
3-33	ชิปที่ใช้ในราชการทหาร	59
3-34	เครื่องจักร Semi-Automatic Gapping Machine & Cut Apart Semi-Automatic Top Stop Machine.....	59
3-35	การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยชิป.....	60
3-36	คลังสินค้าลูกไม้.....	61

3-37	เทปลูกไม้จีบระบาย	61
3-38	ลูกไม้ ANTIQUE.....	62
3-39	ลูกไม้ ARABIAN.....	62
3-40	ลูกไม้ BURATTO.....	62
3-41	ลูกไม้ ARGENTAN.....	62
3-42	ลูกไม้ BATIENBERG	62
3-43	ลูกไม้ FILET	63
3-44	ลูกไม้ ALENCON	63
3-45	ลูกไม้ APPLIAUE.....	63
3-46	ลูกไม้ BULLION	63
3-47	ลูกไม้ ARMENIAN	64
3-48	ลูกไม้ BOHEMIAN.....	64
3-49	ลูกไม้ ALL-OVER	64
3-50	ลูกไม้ฝ้ายปักฉลุ	65
3-51	การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยลูกปิด.....	69
3-52	ลูกปิดเซรามิก	69
3-53	ลูกปิดสีเหลือง.....	69
3-54	ลูกปิดผสมสี.....	69
3-55	ลูกปิดเม็ดข้าว.....	69
3-56	เลื่อมเม็ด.....	70
3-57	เลื่อมปล้องอ้อย.....	70
3-58	เลื่อมปักสำเร็จรูป.....	70
3-59	กำเน็ดมุก.....	70
3-60	มุกเม็ดหลากสี.....	71
3-61	มุกสำเร็จรูปแบบต่าง ๆ.....	71
3-62	เพชรรูปแบบต่าง ๆ.....	72
3-63	การตกแต่งริบแรกในเสื้อผ้าสตรี.....	72
3-64	ริบแรกแบบต่าง ๆ.....	73
3-65	การปักด้าย ไหมปัก	73
3-66	เส้นด้าย ไหม เป็นใจหรือเซ็ด	74
3-67	ดินเงิน ดินทอง	74
3-68	การใช้ดินเงิน ดินทอง ปักบนผ้า.....	75
3-69	การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยเชือก	75
3-70	ร้านจำหน่ายเชือก.....	75
3-71	เกลียวเชือก.....	76
3-72	เทปผ้า ลูกไม้	77
3-73	เทปฟู.....	77
3-74	เทปหนัง.....	77
3-75	เทปผ้าทอมีลวดลาย	77
3-76	เทปปักลูกปิด เลื่อม	77

3-77	เปียแบบต่าง ๆ.....	78
3-78	ริบบิ้นรูปแบบต่าง ๆ	79
3-79	พู่รูปแบบต่าง ๆ	80
3-80	ชายครุยกลม.....	81
3-81	ชายครุยห้วง	81
3-82	ชายครุยเกลียว.....	81
3-83	ชายครุยลูกบิด	82
3-84	ชายครุยผ้าในดวง	82
3-85	ชายครุยเพชร.....	82
3-86	ชายครุยโลหะ	82
3-87	การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยการผูกโบ	83
3-88	การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยยางยืด.....	84
3-89	รูปแบบ สี สัน และขนาดของยางยืด.....	84
3-90	ไปป์สอดเชือก	84
3-91	ไปป์ผ้า	84
3-92	ไปป์ดินทอง.....	84
3-93	ไปป์เชือก.....	84
3-94	การใช้ไปป์ตกแต่งเสื้อผ้า	85
3-95	ไปป์ลูกบิด	85
3-96	การใช้เวลาปักตกแต่งเสื้อผ้า	85
3-97	การยึดเกาะกันของเวลโก้.....	85
3-98	เวลโก้.....	86
3-99	ม้วนเวลโก้.....	86
3-100	วัสดุตกแต่งธรรมชาติ.....	86
3-101	เชือกใยพีช	87
4-1	อุปกรณ์ที่ใช้ตกแต่งเสื้อผ้า.....	90
4-2	ลักษณะตะเข็บที่ใช้ตกแต่งเสื้อผ้า.....	93
4-3	การตกแต่งเสื้อผ้าเด็กด้วยสมีอค.....	94
4-4	การตกแต่งริมหรือชายเสื้อผ้า ในเสื้อสตรีและเด็ก	95
4-5	การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยจีบระบายแนวตรง	96
4-6	การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยจีบระบายแนววงกลม	97
4-7	การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยการจีบรูด.....	98
4-8	การตกแต่งการตีเกล็ดบนเสื้อผ้า	99
4-9	การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยการต่อผ้า	100
4-10	การตกแต่งด้วยการต่อผ้า	100
4-11	การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยไส้ไก่.....	101
4-12	การตกแต่งกระโปรงด้วยการแทรกผ้า	102
4-13	การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยการเย็บสัก	103
4-14	ผ้าอัดสำหรับแทรกกลางผ้า	103
4-15	การตกแต่งกระโปรงด้วยการจับจีบแบบต่างๆ.....	104
4-16	การตกแต่งเสื้อสตรีด้วยการระบายสี	105

บทนำ

การผลิตเสื้อผ้าในโรงงานอุตสาหกรรม มีเป้าหมายสำคัญในการผลิตหลายประการ หนึ่งในนั้นก็คือลดต้นทุนการผลิต หรือผลิตเสื้อผ้าที่ใช้ต้นทุนต่ำ การผลิตเสื้อผ้า 1 ตัว จำเป็นต้องใช้วัสดุหลักคือ ผ้า มีพื้นที่ 70 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมด ใช้วัสดุรอง เช่น ผ้าซับใน รองใน และผ้ารองทรง อีก 30 เปอร์เซ็นต์ วัสดุตกแต่งเสื้อผ้า เป็นวัสดุช่วยเสริมให้เสื้อผ้าสวยงาม มีทั้งวัสดุที่ใช้เย็บด้วยมือหรือด้วยเครื่องจักร หรือวัสดุตกแต่งมีหน้าที่ตกแต่งอย่างเดียว เช่น ลูกไม้ เส้นด้าย ไหมปัก เกลียวเชือก ฟู่ ลูกบิด เลื่อม เพชร มุก ฯลฯ และวัสดุตกแต่งทำหน้าที่ตกแต่งและเป็นเครื่องเกาะเกี่ยว เช่น กระดุม ซิป ส่วนการตกแต่งเสื้อผ้า ก็เป็นวิธีการตกแต่งเสื้อผ้าให้สวยงาม มองดูแล้วน่าสวมใส่ ดึงดูดความสนใจแก่ผู้พบเห็น ซึ่งการตกแต่งเสื้อผ้ามีทั้งการตกแต่งด้วยมือและด้วยเครื่องจักร เช่น การตกแต่งด้วยตะเข็บเย็บ การเดินคิ้ว การจีบระบาย การจีบรูด การจับจีบ การต่อผ้า การจับสม็อค การตกแต่งริมหรือชายเสื้อผ้า ฯลฯ

เพื่อการประสพผลสำเร็จอย่างสูงสุด ผู้ผลิตเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มในปัจจุบัน จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีความรู้ในการเลือกใช้วัสดุที่ใช้ผลิตและตกแต่งเสื้อผ้า พัฒนาการด้านวัสดุหลัก วัสดุรอง วัสดุตกแต่งเสื้อผ้า การตกแต่งเสื้อผ้าและการทดสอบวัสดุประกอบและตกแต่งเสื้อผ้าให้ทันสมัย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค เป็นแนวทางสำคัญในการลดต้นทุนการผลิต อีกทั้งเพิ่มความเข้มแข็งและการปรับตัวสู้กับปัญหาวิกฤตการณ์เศรษฐกิจของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทย ตลอดจนจนความสามารถในการแข่งขันทางการค้าเสรี และกรุงเทพฯ เมืองแฟชั่นสู่ตลาดโลก